DOI <https://doi.org/10.33766/2524-0323.86.294-304>

УДК 343.98

Ю. А. Оверченко,

старший викладач кафедри спеціальних дисциплін
Національної академії Державної прикордонної
служби України імені Богдана Хмельницького
(м. Хмельницький, Україна)

e-mail: Yuriy.A.Overchenko@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0001-6307-3459>

ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ У СФЕРІ КОНФІДЕНЦІЙНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА З ІНШИМИ СУБ'ЄКТАМИ

У статті висвітлено особливості взаємодії оперативних підрозділів Державної прикордонної служби України у сфері конфіденційного співробітництва з іншими суб'єктами оперативно-розшукової діяльності. Проаналізовано поняття «конфіденційне співробітництво», а також принципи, на яких воно базується. Розглянуто питання щодо вирішення завдання одним суб'єктом оперативно-розшукової діяльності за рахунок іншого в разі застосування на свою користь його конфідентів. Зроблено висновок, що в процесі взаємодії оперативних підрозділів ДПС України у сфері конфіденційного співробітництва з іншими суб'єктами оперативно-розшукової діяльності відсутнє достатнє підґрунтя для прямої передачі конфідентів від одного суб'єкта ОРД до іншого. Окреслено напрями та межі доцільності у взаємодії оперативних підрозділів ДПС України та оперативних підрозділів органів і установ виконання покарань Державної кримінально-виконавчої служби України.

Ключові слова: оперативно-розшукова діяльність, конфіденційне співробітництво, Державна прикордонна служба України, взаємодія оперативно-розшукових підрозділів, внутрішньо-камерна розробка.

Постановка проблеми. З огляду на стрімкий розвиток організованої злочинної діяльності в масштабах, що мають транскордонний характер, виникає низка проблем, які потребують ретельної уваги щодо їх досліджень. Скажімо, О. М. Махлай зазначає, що особливої гостроти проблема транскордонної злочинної діяльності на державному кордоні України набуває внаслідок відсутності ефективних методів запобігання цьому негативному явищу, низького рівня ефективності взаємодії з іншими органами та підрозділами, недосконалості інформаційно-аналітичного забезпечення та процедур притягнення винних осіб до відповідальності, низького рівня довіри до влади з боку громадян [1, с. 213].

Отже, в оперативно-розшукових підрозділах (далі – ОРП) Державної прикордонної служби України (далі – ДПС України) у процесі боротьби з транскордонною злочинністю на державному кордоні України (далі – ДК України) виникає низка питань щодо організації взаємодії між суб'єктами оперативно-розшукової діяльності. Передусім це стосується процесу застосування оперативних сил та засобів у межах взаємодії між суб'єктами ОРД під час їх спільної протидії транскордонній злочинності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання взаємодії між правоохоронними органами досліджували такі науковці, як В. О. Лукашов, Д. В. Гребельський, А. Г. Лекарь, які у своїх працях визначили фундаментальні основи процесу організації та узгодження спільних дій різних за своїм призначенням суб'єктів ОРД. Проте питання взаємодії між правоохоронними органами й далі залишається не досить вивченим, а відтак актуальним.

Окрім названих авторів, питання вдосконалення процесу взаємодії розглядали інші науковці, які протягом останнього часу звернули належну увагу на наявну проблему, а саме: О. М. Бандурка, А. А. Галючек, В. Л. Грохольський, Л. Ф. Гула, Е. О. Дідоренко, О. Ф. Долженков, І. П. Козаченко, П. Т. Дорошенко, О. В. Кириченко, Я. Ю. Кондратьєв, В. Л. Ортинський, В. В. Шендрик, І. П. Козаченко, А. Погорецький, І. Ф. Хараберюш, С. І. Халимон, І. Р. Шинкаренко та інші.

Зокрема, І. Козаченко аналізує взаємодію оперативних підрозділів між собою як своєрідну модель, яка передбачає взаємний інформаційний обмін та проведення спільних оперативно-розшукових заходів [2, с. 192]. А. О. Бандурка вже розглядає взаємодію оперативних підрозділів між собою як результат їх спільного функціонування в певній системі правоохоронних органів, яку вони утворюють, стверджуючи, що оперативно-розшукові підрозділи під час взаємодії між собою мають можливість вирішувати свої завдання за рахунок можливостей інших оперативних підрозділів [3, с. 140].

Учений І. Шинкаренко зазначає, що, попри значну увагу, яку науковці приділили питанням організації та здійснення взаємодії, і досі не напрацьовано єдиного розуміння самої сутності зазначеного поняття. Це також знаходить своє беззаперечне відображення в теоретичних основах, які окреслюють процес організації та здійснення взаємодії між оперативними підрозділами суб'єктів ОРД України [4, с. 44].

Тож із наведеного очевидно, що в спеціальній літературі порушуються питання про потребу прийняття нормативного документа, який би регулював питання взаємодії оперативних підрозділів і визначав основні напрями та форми взаємодії в питаннях протидії злочинності та проведення спільних заходів. Водночас виникає потреба більш детального обґрунтування цих заходів.

Формування цілей. З огляду на актуальність указанного напрямку наукового пошуку, метою статті є визначення сучасного стану взаємодії оперативних підрозділів ДПС України в сфері конфіденційного співробітництва з іншими суб'єктами оперативно-розшукової діяльності.

Виклад основного матеріалу. На наш погляд, поняття «конфіденційне співробітництво» потрібно сприймати як сукупність різних за своїм змістом складових, які в поєднанні утворюють окреме за своїм значенням смислове поняття. Зауважимо, що термін «конфіденційність» походить від англійського слова «Confidentiality», що в перекладі, на думку В. Богуша, означає наступне: «властивість не підлягати розголошенню, довірливість, приватність, секретність» [5].

Щодо поняття «співробітництво» існують декілька думок. Зокрема А. Субботін вважає, що співробітництво – це спільна з ким-небудь діяльність,

спільна праця для досягнення мети. Інакше кажучи, це рекурсивний процес, у якому двоє або більше людей, або організацій, працюють разом задля досягнення спільних цілей за допомогою обміну інформацією, навчання й досягнення консенсусу. Це більше ніж перетин загальних цілей, який спостерігається, наприклад, у кооперативних підприємствах, а глибока, колективна рішучість досягти ідентичної мети. Більшість співпраці потребує лідерства [6].

Отже, з огляду на специфічний напрям досліджень в окресленій царині, зазначимо, що в понятійному сенсі конфіденційне співробітництво доцільно визначити як відносини між декількома суб'єктами, які мають конфіденційний характер та визначають певний процес інформаційного обміну між ними задля досягнення єдиної мети. Головною відмінністю зазначеного процесу є те, що за своїм змістом він є обмеженим для участі сторонніх осіб, які не мають санкціонованого доступу до таких відносин. На нашу думку, зважаючи на закритий характер зазначених відносин, вони виникають та ґрунтуються здебільшого на принципах взаємної довіри. У подальшому ці відносини формуються під впливом обов'язкової умови щодо нерозголошення факту їх встановлення й беззаперечного зберігання в таємниці факту їх існування надалі.

У правовому просторі України законодавець регулює поняття конфіденційних відносин деякими положеннями закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» та Кримінального процесуального кодексу України, визначаючи такі відносини також як конфіденційне співробітництво. Відповідно до ст. 11 закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» конфіденційне співробітництво розкривається як процес сприяння здійсненню ОРД. Зазначимо, що на підставі п. 14 ст. 8 вищезазначеного закону та ст. 275 КПК України для вирішення завдань ОРД суб'єктам ОРД надано право використовувати конфіденційні відносини в оперативно-розшуковому процесі. Згідно з положеннями ст. 3 Конституції України для дотримання принципів конфіденційних відносин законодавець визначає гарантії суб'єктам конфіденційних відносин. Так положеннями ст. 14 зазначеного вище закону обмежується доступ до відомостей, які дають змогу ідентифікувати конфідентів, а ст. 13 – на рівні держави встановлює гарантії їхнього соціального та правового захисту. З огляду на визначення положень ст. 4 згаданого закону доходимо висновку, що принципи ОРД, які визначив законодавець щодо законності та дотримання прав і свобод людини цілком узгоджуються з принципами конфіденційних відносин стосовно гарантії на рівні держави щодо нерозголошення факту їх встановлення. У такий спосіб законодавець остаточно регулює порядок застосування суб'єктами ОРД конфіденційного співробітництва. Отже, держава зобов'язує суб'єктів ОРД неухильно дотримуватися прав і свобод конфідентів у разі їхнього залучення до оперативно-розшукового процесу.

На наш погляд, це означає, що суб'єкт ОРД, який залучає особу до конфіденційного співробітництва, цілковито несе відповідальність за створення певних умов, які гарантують конфідентіві його захист від

можливих негативних наслідків, що можуть настати через його співробітництво з суб'єктом ОРД.

Отже, з'ясувавши принципи, на основі яких формуються відносини конфіденційного характеру, та визначивши законодавче підґрунтя, на основі якого утворюються та функціонують згадані відносини, зазначимо, що кожен суб'єкт ОРД, реалізуючи свої права на встановлення конфіденційних відносин, буде діяти відповідно до основних принципів конфіденційності. Тобто процес залучення конфідентів до співробітництва завжди реалізовуватиметься з дотриманням умов беззаперечного збереження в таємниці факту конфіденційних відносин. Цілком очевидно, що в межах кожного суб'єкта ОРД зазначений принцип також буде неухильно виконуватися відповідно до лінійного та функціонального поділу самого суб'єкта ОРД на структурні складові. У такий спосіб створюються умови, які дадуть змогу уповноваженим особам суб'єктів ОРД (далі – уповноважена особа) застосовувати конфіденційне співробітництво для вирішення широкого спектру завдань, віднесених до компетенції суб'єкта ОРД, як у часі, так і територіально. Водночас при широкому застосуванні конфіденційного співробітництва за уповноваженою особою залишається право та обов'язок забезпечувати умови конфіденційності для конфідентів локально.

Отже, повертаючись до основних принципів, на яких ґрунтуються конфіденційні відносини, зазначимо, що уповноважена особа, залучаючи до конфіденційного співробітництва конфідента, тим самим гарантує збереження факту конфіденційного співробітництва в таємниці від неуповноважених на те осіб. Отже, виникають певні взаємовідносини між уповноваженими особами, які одночасно можуть бути залежні між собою як функціонально, так і лінійно, але щодо конфіденційного співробітництва – цілком незалежні один від одного. Внутрішні та відомчі акти кожного суб'єкта ОРД регулюють такі відносини, але також суворо обмежують циркуляцію інформації щодо конфідентів та чітко регламентують механізм щодо її обміну. Тобто в конфіденційних відносинах між уповноваженою особою та конфідентом закладено головний принцип, який полягає в безпосередній взаємодії між цими суб'єктами. Уповноважена особа бере на себе зобов'язання щодо дотримання гарантій, які надав конфідентові законодавець. Зауважимо, що з огляду на завдання, які виконують суб'єкти ОРД, конфіденційні відносини мають як короткочасний, так і довготривалий характер. Проте, виходячи з власного досвіду, вважаємо, що беззаперечна перевага надається конфіденційним відносинам, які мають довготривалий характер. Передусім це визначається умовами, що вимагають залучення конфідентів до вирішення завдань ОРД, а саме їх складності та тривалості в часі.

Поряд із тим існують обставини, що не залежать від уповноваженої особи, – хвороба, тривале відрадження, переміщення по службі тощо, які не дають можливості уповноваженій особі імперативно підтримувати конфіденційні відносини з конфідентом. У такий спосіб виникає загроза

порушення гарантій, наданих конфідентові державною. Для недопущення таких порушень на рівні кожного суб'єкта ОРД існують певні механізми, які передбачають порядок зміни уповноважених осіб та контролю за їхньою діяльністю. Проте порядок дотримання принципу конфіденційного співробітництва залишається незмінним.

На нашу думку, зрозуміло, що кожен суб'єкт ОРД буде намагатися встановити конфіденційні відносини для вирішення саме тих завдань, які на нього покладені. Отже, з огляду на широкий спектр напрямів діяльності суб'єктів ОРД, характер конфіденційного співробітництва будуватиметься на загальних принципах, а зміст конфіденційних відносин буде суттєво відрізнятися. Насамперед це зумовлено особливостями завдань, для виконання яких залучаються конфіденти, та наявності в них певних характеристик, які дають змогу ці завдання вирішити. Тобто ми вважаємо, що кожний суб'єкт ОРД намагається закріпити за собою монополію на такі відносини з кожним конфідентом, який залучений уповноваженою особою до такого співробітництва. Беззаперечно, маючи єдиний підхід до встановлення самого факту конфіденційних відносин, суб'єкти ОРД мають різні погляди й підходи щодо вибору самих конфідентів.

Безсумнівно, що конфідент одного суб'єкта ОРД не може бути ефективним для співробітництва з іншим суб'єктом ОРД. Це зумовлено тим, що, будучи досить ефективним при вирішенні завдань, віднесених до компетенції суб'єкта ОРД, заради яких він добирався, конфідент не може досить ефективно виконати завдання іншого суб'єкта ОРД, які вже на законодавчому рівні відрізняються від першого. Проте, урахуовуючи завдання оперативно-розшукової діяльності, визначені в ст. 1 закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», ми розуміємо, що діяльність суб'єктів ОРД усе ж таки має загальну мету. Отже, результати конфіденційного співробітництва кожного суб'єкта ОРД можуть бути досить ефективно застосовані іншим суб'єктом ОРД. У разі, коли суб'єкт ОРД не має можливості самостійно вирішити питання, що потребує залучення оперативних сил і засобів, виникає потреба спільних дій на рівні суб'єктів ОРД. Положенням п. 5 ст. 7 закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» суб'єктам ОРД надається право здійснювати взаємодію, але це положення стосується лише самих суб'єктів ОРД та порядку взаємодії між ними як самодостатніх утворень у межах своєї компетенції.

Отже, усі суб'єкти ОРД мають спільну мету та зобов'язані взаємодіяти між собою для її досягнення. Кожний суб'єкт ОРД функціонує в тій сфері, що віднесена законодавцем безпосередньо до його компетенції. До того ж суб'єкт ОРД у разі відсутності можливості вирішити наявне питання може звернутися за допомогою до іншого суб'єкта ОРД у межах взаємодії. Інший суб'єкт ОРД зобов'язаний надати допомогу, але здійснює її як самодостатнє утворення.

Розглядаючи питання щодо вирішення завдання одним суб'єктом ОРД за рахунок іншого, ми розуміємо, що суб'єкт ОРД буде вирішувати

частину завдання іншого суб'єкта ОРД за рахунок своїх сил та засобів, але як самодостатня структура. Отже, у разі застосування конфідентів на користь іншого, суб'єкт ОРД буде спиратися на принципи конфіденційності, усіяко уникаючи необхідності передачі конфідента суб'єктові ОРД, із яким взаємодіє. На наш погляд, у процесі взаємодії оперативних підрозділів ДПС України у сфері конфіденційного співробітництва з іншими суб'єктами ОРД немає належного підґрунтя для безпосередньої передачі конфідентів від одного суб'єкта ОРД до іншого. Поряд із тим, сам процес взаємодії передбачає вирішення завдань одного суб'єкта ОРД за рахунок конфіденційних відносин іншого суб'єкта ОРД без порушень самого принципу конфіденційних відносин.

З огляду на наявний оперативний досвід, а також з урахуванням змісту основних завдань, віднесених до компетенції суб'єктів ОРД ДПС України, вважаємо, що взаємодія з іншими суб'єктами ОРД у сфері конфіденційного співробітництва найбільш доцільна під час здійснення такого специфічного оперативно-розшукового заходу (далі – ОРЗ) як внутрішньо-камерна розробка (далі – ВнКР).

На сьогодні цей вид ОРЗ не є притаманним для суб'єктів ОРД ДПС України. Передусім це встановлено умовами, які визначають необхідність його проведення, а саме, відсутності в ДПС України місць і можливостей ефективного застосування такого ОРЗ. Ефективність зазначеного ОРЗ напряму залежить від наявності в суб'єкта ОРД органів досудового розслідування. На нашу думку, при здійсненні ВнКР осіб, причетних до вчинення злочинів, пов'язаних з порушеннями законодавства про державний кордон, окремим аспектом взаємодії у сфері конфіденційного співробітництва має стати застосування негласного апарату оперативних підрозділів органів і установ виконання покарань Державної кримінально-виконавчої служби України.

Такий напрям взаємодії має серйозні перспективи для дальшого розвитку, оскільки одним із завдань ОРД оперативних підрозділів слідчих ізоляторів є надання правоохоронним органам, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, допомоги в розкритті, припиненні та попередженні злочинів.

На жаль, на сучасному етапі розвитку ОРД у ДПС України майже відсутні приклади такої взаємодії. Насамперед це пов'язано з тим, що досудове розслідування злочинів, виявлення, попередження та припинення яких віднесено до компетенції у сфері відповідальності ДПС України, здійснюють або слідчі органи Служби безпеки України, або слідчі органи Національної поліції України. Що ж до ВнКР, то в нашому випадку зазначений ОРЗ імовірний до практичного застосування в разі отримання відомостей стосовно об'єктів розробки, що вказують на стійкі злочинні зв'язки з особами, які вже перебувають під слідством або притягнуті до кримінальної відповідальності за злочинну діяльність ідентичного чи схожого характеру.

На наш погляд, передусім це може вказувати на спроби реанімації раніше припинених транскордонних злочинних каналів; по-друге, на

спроби реконструкції організованої злочинної групи чи злочинної організації, що уникнула повної ліквідації, із боку окремих злочинних елементів з її складу, котрі уникнули відповідальності. Вбачаємо, що виникає нагальна необхідність з'ясування додаткових даних про характер зв'язку об'єкта оперативної уваги та особи, притягнутої до кримінальної відповідальності, що можна здійснити досить ефективно із застосуванням такого ОРЗ як ВнКР.

У разі підтвердження злочинних зв'язків між об'єктами оперативної уваги отримуємо можливість викриття нових обставин за наявним та вже закритим кримінальним провадженням, отримання додаткових даних стосовно наявного об'єкта оперативної уваги з подальшою перекваліфікацією його злочинної діяльності та, як наслідок, повного викриття злочинної схеми та її фігурантів.

Отже, з огляду на отриманий результат дослідження зосередимо увагу на порядку організації взаємодії для реалізації ОРЗ ВнКР у разі виникнення такої необхідності. На нашу думку, для ефективної реалізації зазначеного ОРЗ доцільно провести попередні заходи щодо організації взаємодії з оперативними підрозділами в органах та установах виконання покарань.

По-перше, в основу ефективності взаємодії необхідно закласти принцип утримання осіб, причетних до транскордонної організованої злочинності, в установах, що адміністративно розміщені в межах територій, на яких затримана особа здійснювала злочинну діяльність. Це зорієнтує оперативні підрозділи ДПС України для подальшого спрямування своїх зусиль та надасть можливість заздалегідь підготуватися до можливого проведення спільних заходів з оперативним підрозділом в органі чи установі виконання покарань.

По-друге, процес завчасної організації вірогідних спільних заходів надасть можливість оперативним підрозділам в органі чи установі виконання покарань підготувати конфідента максимально наближеного за своїми морально-діловими якостями до рекомендованих оперативним підрозділом ДПС України критеріям.

Отже, процес організації та здійснення взаємодії у сфері конфіденційного співробітництва між ОРП ДПС України та іншими суб'єктами ОРД визначається як досить складна процедура з погляду законодавчої бази України. Тож вважаємо, що здійснення ВнКР у межах взаємодії доцільно обумовити декількома важливими етапами, а саме:

- *підготовчий*, що передбачає проведення завчасних заходів з організації взаємодії між ОРП ДПС України та ОРП установ виконання покарань, серед яких необхідно відзначити спільну підготовку легенди прикриття для конфідента та інформаційне забезпечення оперативними даними з боку ОРП ДПС України;

- *виконавчий етап*, що передбачає саму реалізацію ОРЗ ВнКР.

Сам процес реалізації ВнКР – це вже завдання, яке безпосередньо належить до компетенції оперативних підрозділів установи виконання

покарань. Що ж до інформаційної допомоги, то це мають бути достатні та своєчасні оперативні дані, які обумовлюють специфіку транскордонної злочинної діяльності в конкретному випадку, що стосується ВнКР та віднесена до компетенції ДПС України.

Таким чином, представлена модель взаємодії у сфері конфіденційного співробітництва надає можливість ефективно застосовувати суб'єктові ОРД своїх конфідентів на користь іншого суб'єкта ОРД, не порушуючи основних принципів конфіденційного співробітництва. До того ж повністю виконуються умови, які зобов'язують суб'єктів ОРД до взаємодії між собою під час виконання покладених на них завдань відповідно до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність».

Висновки. Таким чином, доходимо висновку, що законодавець, надавши право суб'єктам ОРД взаємодіяти між собою, не визначив порядок взаємодії між суб'єктами ОРД у сфері конфіденційного співробітництва. З огляду на отримані результати дослідження, зазначено, що суб'єкт ОРД не має можливості в межах взаємодії безпосередньо застосовувати конфідентів іншого суб'єкта ОРД. Основною перепорою до того є самі принципи конфіденційного співробітництва, що заклад законодавець. Установлено також допустимий спосіб використання конфідентів у межах взаємодії ОРП ДПС України з іншими суб'єктами ОРД, що не порушує законодавство та закладені законодавцем норми залучення до конфіденційного співробітництва в оперативно-розшуковому процесі.

Це дає можливість констатувати, що наявні теоретичні та правові проблеми в питаннях взаємодії між суб'єктами ОРД указують на відсутність єдиного наукового підходу до визначення сутності, форм і тактики взаємодії такого характеру. Зокрема поняття взаємодії між суб'єктами ОРД у сфері конфіденційного співробітництва в законодавчих актах загалом не розкриті.

Отже, потреба дальших розробок теоретичних моделей взаємодії між суб'єктами ОРД загалом та ОРП ДПС України й суб'єктами ОРД, зокрема у сфері конфіденційного співробітництва, украй актуальні й важливі для розвитку ОРД щодо протидії організованій злочинності на державному кордоні України.

Використані джерела:

1. Махлай О. М. Протидія транскордонній злочинній діяльності на державному кордоні України. *Право і суспільство*. 2017. № 5. С. 212–214.
2. Козаченко І. П. Основные направления совершенствования теории и практики оперативно-розыскной деятельности. Киев: НУАВС, 1992. 285 с.
3. Бандурка О. М. Оперативно-розшукова діяльність : підручник. Харків : Вид-во Національного ун-ту внутр. справ, 2002. 336 с.
4. Шинкаренко І. Р. Взаємодія оперативних підрозділів ОВС та пенітенціарних систем України: прикладні проблеми наукового забезпечення.

Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. 2012. Спеціальний випуск № 3. С. 37 – 46.

5. Богуш В. М., Кривуца В. Г., Кудін А. М. Інформаційна безпека : термінологічний навчальний довідник : за ред. Кривуци В. Г. Київ, 2004. 508 с.

6. Субботін А. Співробітництво // Українська дипломатична енциклопедія: у 2 т. : ред. Л. В. Губерський (голова). Київ : Знання України, 2004. Т.2. М – Я. 812с.

7. Про оперативно-розшукову діяльність : закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 22. ст. 303.

8. Кримінальний процесуальний кодекс України : закон України. *Голос України*. 2012. № 90 – 91.

9. Конституція України : закон України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.

References:

1. Makhlai O. M. Protydiia transkordonnii zlochynnii diialnosti na derzhavnomu kordonі Ukrainy [Counteraction of cross-border criminal activity on the state border of Ukraine]. *Pravo i suspilstvo*. 2017. № 5. S. 212–214 [in Ukrainian].

2. Kozachenko Y. P. Osnovnie napravleniia sovershenstvovaniia teorii i praktiki operativno-rozisknoi deiatelnosti [The main directions of improvement of the theory and practice of operational investigations]. K.: NUAVS, 1992. 285 s. [in Russian].

3. Bandurka O. M. Operativno-rozshukova diialnist [Operational-search activity] : pidruchnyk. Kh. : Vyd-vo Natsionalnoho un-tu vnutr. sprav, 2002. 336 s. [in Ukrainian].

4. Shynkarenko I. R. Vzaïmodiia operativnykh pidrozdiliv OVS ta penitentsiarnykh system Ukrainy: prykladni problemy naukovoho zabezpechennia [Interaction of Operational Divisions of MIA and Penitentiary Systems of Ukraine: Applied Problems of Scientific Support]. *Visnyk Luhanskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav imeni E. O. Didorenka*. 2012. Spetsialnyi vypusk № 3. S. 37 – 46 [in Ukrainian].

5. Bohush V. M., Kryvutsa V. H., Kudin A. M. Informatsiina bezpeka : Terminolohichnyi navchalnyi dovidnyk [Information security: Terminological study guide] : za red. Kryvutsy V. H. Kyiv, 2004. 508 s. [in Ukrainian].

6. Subbotin A. Spivrobitnytstvo [Cooperation] // Ukrainaska dyplomatychna entsyklopediia: u 2 t. : red. L.V. Huberskyi (holova). K. : Znannia Ukrainy, 2004. T.2. M – Ya. 812 s. [in Ukrainian].

7. Pro operativno-rozshukovu diialnist : Zakon Ukrainy [On Operational Investigative Activity: The Law of Ukraine]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 1992. № 22. st. 303 [in Ukrainian].

8. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy [Criminal Procedural Code of Ukraine] : Zakon Ukrainy. *Holos Ukrainy*. 2012. № 90 – 91 [in Ukrainian].

9. Konstytutsiia Ukrainy [Constitution of Ukraine] : Zakon Ukrainy vid 28 chervnia 1996 roku. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 1996. № 30. St. 141 [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редколегії 23.04.2019

Оверченко Ю. А.,

старший преподаватель кафедры специальных дисциплин
Национальной академии
Государственной пограничной службы Украины
имени Богдана Хмельницкого
(г. Хмельницкий, Украина)

**ОСОБЕННОСТИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ ОПЕРАТИВНЫХ
ПОДРАЗДЕЛЕНИЙ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОГРАНИЧНОЙ
СЛУЖБЫ УКРАИНЫ В СФЕРЕ КОНФИДЕНЦИАЛЬНОГО
СОТРУДНИЧЕСТВА С ДРУГИМИ СУБЪЕКТАМИ
ОПЕРАТИВНО-РОЗЫСКНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ**

В статье рассмотрены особенности взаимодействия оперативных подразделений Государственной пограничной службы Украины в сфере конфиденциального сотрудничества с другими субъектами оперативно-розыскной деятельности. Проанализировано понятие «конфиденциальное сотрудничество», а также принципы, на которых оно строится. Рассмотрены вопросы возможного разрешения заданий одним субъектом оперативно-розыскной деятельности за счёт другого в случае применения в свою пользу его конфиденентов. Сделаны выводы, что при взаимодействии оперативных подразделений Государственной пограничной службы Украины в сфере конфиденциального сотрудничества с другими субъектами оперативно-розыскной деятельности отсутствует достаточное основание для прямой передачи конфиденентов от одного субъекта ОРД другому. Очерчены направления и границы целесообразности взаимодействия оперативных подразделений Госпогранслужбы Украины и оперативных подразделений органов и учреждений исполнения наказаний Государственной уголовно-исполнительной службы Украины.

Ключевые слова: оперативно-розыскная деятельность, конфиденциальное сотрудничество, Государственная пограничная служба Украины, взаимодействие оперативно-розыскных подразделений, внутрикамерная разработка.

Overchenko Y.,

senior lecturer at the department of special disciplines
(National academy of the State border service of Ukraine
named after Bogdan Khmelnytsky)
(Khmelnitsky, Ukraine)

**PECULIARITIES OF THE INTERACTION OF OPERATIONAL UNITS OF
THE STATE BORDER SERVICE OF UKRAINE IN THE SPHERE
OF CONFIDENTIAL COOPERATION WITH OTHER SUBJECT
OF OPERATIVE LIFE ACTIVITY**

The article discusses the peculiarities of interaction in the field of confidential cooperation between units of the State Border Guard Service of Ukraine, which are authorized to carry out operational investigative activities, with other subjects of operational investigative activities. The concept of “confidential cooperation”, its legal

nature and organizational nature, and scientific approaches of various authors in this field are analyzed. The principles on which confidential cooperation is based, as well as their content in the context of the activities of the State Border Guard Service of Ukraine, are described. Legal guarantees for subjects of confidential relations on the part of state bodies are described. Attention is drawn to the subject of the operational-search activity, which attracts an individual to confidential cooperation, is fully responsible for creating certain conditions that guarantee the confidant his protection against possible negative consequences of cooperation with the subject of operational-search activity.

The issues of the possible resolution of tasks by one subject of operational-search activity at the expense of another such subject in the case of using his secret apparatus are considered.

It was concluded that in the interaction of the operational divisions of the State Border Guard Service of Ukraine in the sphere of confidential cooperation with other subjects of operational-search activity there is no sufficient basis for direct transfer of confidential information from one subject of operational-search activity to another. It is stated that the existing theoretical and legal problems in the issues of interaction between the subjects of operational-search activity indicate the lack of a single scientific approach regarding the definition of the essence, forms and tactics of such interaction.

Outlines the directions, forms, types and boundaries of the expediency of interaction between the operational-search units of the State Border Guard Service of Ukraine and the operational-search units of the bodies and institutions for the execution of punishments of the State Penal Service of Ukraine.

Key words: operational-search activity, confidential cooperation, the State Border Guard Service of Ukraine, interaction of operational-search units, prison cell development.

DOI <https://doi.org/10.33766/2524-0323.86.304-318>

УДК 347.963

Д. Ю. Фурсов,

аспірант кафедри організації правоохоронних
та судових органів Луганського державного
університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка
(м. Сєвєродонецьк, Україна)

e-mail: fur_dima@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0002-0891-905X>

МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ПРОКУРОРСЬКОГО НАГЛЯДУ ЗА ДОТРИМАННЯМ ЗАКОНІВ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

У статті досліджено організаційно-методичні аспекти діяльності прокурора як процесуального керівника в процесі досудового розслідування злочину, передбаченого ст. 286 КК України. Сформовано перелік типових найефективніших організаційних, слідчих (розшукових) дій і заходів забезпечення кримінального провадження, які мають бути проведені слідчим під чітким процесуальним керівництвом прокурора на початковому етапі досудового розслідування злочину, передбаченого ст. 286 КК України.